

โรงพยาบาลเรณูนคร

ระดับเอกสาร : ระเบียบปฏิบัติเลขที่ WP-PTC-005

ฉบับที่ : 2 (ปรับปรุงครั้งที่ 1)

เรื่อง : การจัดการ Look-Alike, Sound-Alike (LASA) Medication

วันที่ : 27 ตุลาคม 2566

แผนก : กลุ่มงานเภสัชกรรมฯ

แผนกที่เกี่ยวข้อง : ทุกแผนกที่เกี่ยวข้องกับการใช้ยา

ผู้จัดทำ :

(นางรวิวรรณ สีลา)

ตำแหน่ง เภสัชกรชำนาญการ

(เลขานุการทีมระบบยา)

ผู้ทบทวน :

(นายสิทธิพงษ์ ฤติลา)

ตำแหน่ง เภสัชกรชำนาญการพิเศษ

(หัวหน้ากลุ่มงานเภสัชกรรมฯ)

ผู้อนุมัติ :

(นายไพศาล พลโลก)

ตำแหน่ง นายแพทย์ชำนาญการ รักษาการในตำแหน่ง

ผู้อำนวยการโรงพยาบาลเรณูนคร

	ระเบียบปฏิบัติเลขที่ : WP-PTC-005	ผู้จัดทำ : กลุ่มงานเภสัชกรรมฯ
	เรื่อง : การจัดการ Look-Alike, Sound-Alike (LASA) Medication	หน้า : 1/6

วัตถุประสงค์ :

1. เพื่อลดจำนวนการเกิด Medication error จากการใช้ยาที่มีชื่อพ้องมอคล้าย
2. เพื่อเฝ้าระวังความคลาดเคลื่อนทางยาจากการจัดยาที่มีชื่อพ้องมอคล้าย

ขอบเขต: แพทย์ เภสัชกร พยาบาล

ผู้รับผิดชอบ :

บุคลากรทางการแพทย์ซึ่งร่วมปฏิบัติงานเป็นทีม ได้แก่ แพทย์ เภสัชกร และพยาบาล โดยมีผู้รับผิดชอบหลัก คือ เภสัชกร

คำจำกัดความ :

ยาที่มีชื่อพ้อง มอคล้าย (LASA drugs) หมายถึง กลุ่มยาที่ชื่อมอคล้ายคลึงกัน อาจเป็นตัวสะกดหรือตัวอักษรเริ่มต้น รวมทั้งกลุ่มยาการออกเสียงใกล้เคียงกัน ทั้งชื่อการค้าและชื่อสามัญทางยา หรือรูปแบบหรือภาชนะบรรจุซึ่งคล้ายคลึงกันกับยารายการอื่น ซึ่งอาจก่อให้เกิดความเสี่ยงในการเกิดการผิดพลาดในกระบวนการรักษาได้

การจัดการด้านยา LASA medication หมายถึง กระบวนการรวบรวมข้อมูล ประเมิน และติดตามการเกิดความผิดพลาดในการจ่ายยาในกลุ่ม LASA drugs ในกระบวนการรักษาตั้งแต่การสั่งจ่าย จัด/จ่าย และการบริหารยาทั้งโดยพยาบาลและตัวผู้ป่วยเอง เพื่อพิจารณาสาเหตุและปัจจัยที่ก่อให้เกิดความเสี่ยงในกระบวนการรักษาดังกล่าว รวมทั้งเป็นส่วนหนึ่งในการจัดการแก้ปัญหา Medication error และพัฒนาระบบความปลอดภัยทางด้านยา นอกจากนี้ยังรวมถึงการจำแนกปัจจัยเสี่ยง และการจัดการเพื่อแก้ปัญหาควบคู่ไปกับการเฝ้าระวังความผิดพลาดที่อาจเกิดขึ้น

ตัวชี้วัด :

1. จำนวนครั้งของการเกิด Medication error ที่เกี่ยวข้องกับ LASA drugs ซึ่งเกิดจากกระบวนการรักษาของโรงพยาบาล

	ระเบียบปฏิบัติเลขที่ : WP-PTC-005	ผู้จัดทำ : กลุ่มงานเภสัชกรรมฯ
	เรื่อง : การจัดการ Look-Alike, Sound-Alike (LASA) Medication	หน้า : 2/6

วิธีปฏิบัติ :

แนวทางการดำเนินงาน

- 1) การกำหนดนโยบาย/การจัดทำ LASA list ของ โรงพยาบาล
- 2) จัดระบบตรวจสอบยาก่อนที่จะจ่าย
- 3) หลีกเลี่ยงการรับคำสั่งโดยวาจาหรือทางโทรศัพท์
- 4) ทุกครั้งที่มีการใช้ยา อ่านฉลากอย่างน้อย 3 ครั้ง เมื่อหยิบ ก่อนจัด/บริหาร และก่อนเก็บยา
- 5) ใช้หลักอักษรเล็กใหญ่ “tall man” เน้นความต่างที่สำคัญ
- 6) ใช้การพิมพ์ หรือการส่งใช้ยาทางคอมพิวเตอร์
- 7) ชื่อสามัญตัวใหญ่ อาจตามด้วยชื่อการค้า ขนาดที่เล็กกว่า พัฒนาวិธีการที่ลดความคลาดเคลื่อนจากการถ่ายถอดคำสั่ง หรือลายมือที่อ่านยาก
- 8) จัดทำสัญลักษณ์ LASA หลังชื่อรายการในโปรแกรมคอมพิวเตอร์ เพื่อให้ผู้สั่งใช้ ผู้จัด และจ่ายสังเกต

รายการ LASA ของโรงพยาบาลเรณูนคร

ยาที่มีลักษณะมองคล้าย (Look-Alike drugs)

1. Amoxicillin cap.500 mg / 250 mg
2. Amlodipine 10 mg / Simvastatin 10 mg
3. Vit.B1 inj. 100 mg / Vit.K inj. 1 mg
4. Vit.K inj. 1 mg / Vit.K inj. 10 mg
5. Diazepam 2 mg / Diazepam 5 mg
6. Antacid tab. / Simethicone 80 mg
7. Benzhexol 2 mg / Benzhexol 5 mg
8. Insulin NPH penfill / Insulin Mixtard penfill
9. Lorazepam 0.5 mg / Lorazepam 1 mg
10. Prednisolone 5 mg /Hydroxyzine 10 mg
- 11.Warfarin 2 mg /Warfarin 5 mg
- 12.Amitriptyline 10 mg /Amitriptyline 25 mg
- 13.Hyoscine 10 mg / Domperidone 10 mg

	ระเบียบปฏิบัติเลขที่ : WP-PTC-005	ผู้จัดทำ : กลุ่มงานเภสัชกรรมฯ
	เรื่อง : การจัดการ Look-Alike, Sound-Alike (LASA) Medication	หน้า : 3/6

ยาที่มีลักษณะชื่อพ้อง (Sound-Alike drugs)

1. Tranxenamic acid tab 250 mg / Tranxene 5 mg
2. Clotrimazole cream / Clotrimoxazole tab.
3. Lorazepam tab. / Loratadine tab.
4. Phenobarbital tab. / Phenytoin cap.
5. Dicloxacillin 250 mg / Diclofenac 25 mg
6. Fluphenazine Dec. inj. 25 mg / Haloperidol Dec. inj. 50 mg
7. Ceftriaxone inj. 1 mg / Ceftazidime inj. 1 mg
8. Hydroxyzine 10 mg / Hydralazine 25 mg
9. Sodamint 300 mg / Sodium Chloride 300 mg
10. Alprazolam tab. / Albendazole 200 mg
11. Haloperidol 0.5 mg / Haloperidol 10 mg
12. Seretide Inhaler 25/125 mg / Seretide Inhaler 25/250 mg
13. ORS เด็ก / ORS ผู้ใหญ่
14. Nortriptyline 10mg, 25 mg / Amitriptyline 10mg, 25mg

เครื่องมือและอุปกรณ์

1. ระบบคอมพิวเตอร์
2. แหล่งข้อมูลต่างๆเกี่ยวกับแนวทางการจัดการ
3. ป้ายชื่อยาที่ตู้ยา
4. ป้ายรายชื่อยาในกลุ่ม LASA drugs ที่มีความเสี่ยงสูงในการเกิด Medication error
5. เอกสารและแบบบันทึกข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการทำงาน

	ระเบียบปฏิบัติเลขที่ : WP-PTC-005	ผู้จัดทำ : กลุ่มงานเภสัชกรรมฯ
	เรื่อง : การจัดการ Look-Alike, Sound-Alike (LASA) Medication	หน้า : 4/6

ขั้นตอนการปฏิบัติงาน

1. จัดตั้งทีมดูแล LASA medication คือคณะกรรมการ PTC ทุกคนและพยาบาลประจำหน่วยงานสำรองยาหน่วยงานละ 1 คน
2. กำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของทีมดูแล LASA medication ดังต่อไปนี้ค้นหาและทบทวนรายการยา LASA ในโรงพยาบาลอย่างน้อยปีละครั้งพิจารณา LASA ในกระบวนการจัดซื้อยาใหม่ของ รพ. ให้ความรู้แก่บุคลากรทางการแพทย์ที่เกี่ยวข้องกับการใช้และบรรจุยา LASA อย่างสม่ำเสมอตรวจสอบทุกขั้นตอนการใช้ยาว่าได้รับการดูแลโดยบุคลากรที่เหมาะสม
3. วางแนวทางปฏิบัติทางคลินิก
  3. 1 กรณียาที่มีลักษณะคล้ายกัน (Look-Alike drugs)
    3. 1. 1 กระบวนการจัดซื้อการคัดเลือกยาและการจัดหาการจัดซื้อการคัดเลือกยาและการจัดหาต้องคำนึงเรื่องความเสี่ยงของยากลุ่มดังกล่าวและอาจต้องคำนึงถึงชื่อการค้าของยาที่ต่างกันทุกครั้งที่โรงพยาบาลมีการปรับเปลี่ยนรายการยา
    3. 1. 2 กระบวนการสั่งใช้ยา
      - หลีกเลี่ยงการสั่งใช้ยาโดยใช้ชื่อการค้า
      - กำกับขนาดยาทุกครั้งที่มีการสั่งใช้ยาที่มีหลายขนาด
    3. 1. 3 กระบวนการจัดยา / จ่ายยา
      - ทุกครั้งที่มีการจัดยาผู้จัดต้องอ่านฉลากอย่างน้อย 3 ครั้งคือเมื่อหยิบก่อนจัดบริหารและก่อนเก็บ
      - อย่าอาศัยความคุ้นเคยการจำตำแหน่งที่เก็บยา
      - เก็บยาที่พบปัญหาบ่อยแยกจากกันไม่จำเป็นต้องเคร่งครัดอักษรตำแหน่ง
  3. 2 กรณียาที่ออกเสียงคล้ายกัน (Sound-Alike drugs)
    3. 2. 1 กระบวนการสั่งใช้ยา

	ระเบียบปฏิบัติเลขที่ : WP-PTC-005	ผู้จัดทำ : กลุ่มงานเภสัชกรรมฯ
	เรื่อง : การจัดการ Look-Alike, Sound-Alike (LASA) Medication	หน้า : 5/6

- ลดการสั่งใช้ยาโดยวาจาหรือทางโทรศัพท์เพื่อป้องกันความผิดพลาดจากการสั่งใช้ยาที่มีการออกเสียงคล้ายกัน ยกเว้นกรณีฉุกเฉิน และผู้รับคำสั่งต้องจดลงทันทีและอ่านทวนตัวสะกดให้ผู้สั่งฟังทุกครั้ง

- หลีกเลี่ยงการสั่งใช้ยาโดยใช้ชื่อการค้า

- ใช้หลักการอักษรเล็กใหญ่ “Tall man” เน้นความต่างที่สำคัญ

เช่น (cefaZolin 1 g vs cefTAzidime 1 g)

3. 2. 2 กระบวนการจัดยา / จ่ายยา

- เพื่อลดความคลาดเคลื่อนที่เกิดจากการถ่ายถอดคำสั่งหรือลายมือที่อ่านยากให้ใช้การพิมพ์หรือการสั่งใช้ยาทางคอมพิวเตอร์

- พิจารณาความสอดคล้องระหว่างยาที่บริหารกับการวินิจฉัยโรคหรือความมุ่งหมายของการสั่งใช้นั้นเสมอและตรวจสอบทุกครั้งหากผิดสังเกต

- ทุกครั้งที่มีการจัดยาผู้จัดต้องอ่านฉลากอย่างน้อย 3 ครั้งคือเมื่อหยิบก่อนจัด / บริหารและก่อนเก็บ

- หลีกเลี่ยงการจัดยาโดยวิธีการบอกทางวาจาเนื่องจากเสียงต่อการได้ยินพลาดได้

3. 3 กระบวนการบริหารยา

- ทุกครั้งที่ต้องบริหารยาต้องทวนสอบความถูกต้องทุกครั้งในด้านการระบุตัวผู้ป่วยและความถูกต้องของตัวยา

- พิจารณาความสอดคล้องระหว่างยาที่บริหารกับการวินิจฉัยโรคหรือความมุ่งหมายของการสั่งใช้นั้นเสมอและตรวจสอบทุกครั้งหากผิดสังเกต

3. 4 ความร่วมมือในการใช้ยาของผู้ป่วยเพื่อเพิ่มความร่วมมือในการใช้ยาของผู้ป่วย ทีม PTC จึงได้กำหนดมาตรการเพื่อส่งเสริมการใช้ยาของผู้ป่วยดังนี้

3. 4. 1 สำหรับผู้ป่วยที่อ่านไม่ออกมองไม่เห็นหรือความต่างภาษาระดับความรู้ความเข้าใจน้อยกว่าผู้อื่นเภสัชกรให้คำปรึกษาอย่างใกล้ชิดและให้คำแนะนำในการใช้ยาจนเข้าใจและอาจให้ญาติมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหา

3. 4. 2 เภสัชกรส่งมอบยาและวางแผนร่วมกับผู้รับบริการเพื่อยืนยันยาข้อบ่งใช้สำหรับรายการยาที่พบปัญหาบ่อย ๆ

3. 4. 3 ทุกกระบวนการเกี่ยวกับการให้คำแนะนำปรึกษาควรผ่านการรับรู้และปฏิบัติโดยบุคลากรที่มีคุณภาพและความสามารถ

	ระเบียบปฏิบัติเลขที่ : WP-PTC-005	ผู้จัดทำ : กลุ่มงานเภสัชกรรมฯ
	เรื่อง : การจัดการ Look-Alike, Sound-Alike (LASA) Medication	หน้า : 6/6

3. 4. 4 จัดให้มีการการประชุมนิเทศการให้ความรู้การฝึกอบรมและการพัฒนาบุคลากรและควรมีการนำอุบัติการณ์ที่สำคัญเกี่ยวกับยาที่ชื่อพ้องมองคล้ายเข้าเป็นส่วนหนึ่งของเนื้อหา

4. การจัดเก็บข้อมูลและการประเมินผล

4.1 ผู้รับผิดชอบบันทึกอุบัติการณ์เกิด medication error ที่เกี่ยวข้องกับ LASA drugs

4.2 จัดทำแนวทางการแก้ไขปัญหาเสนอในที่ประชุมเพื่อแก้ไขประเมินผลและติดตามต่อไป

เอกสารอ้างอิง :

สถาบันรับรองคุณภาพสถานพยาบาล (องค์การมหาชน). เป้าหมายความปลอดภัยของผู้ป่วยของประเทศไทย พ.ศ. 2561. นนทบุรี